

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 11. februar 2011.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 11. februara 2011.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU OPTUŽENOG DA SE PONOVO POZOVE SVJEDOK
HARRY KONINGS RADI DALJEG UNAKRSNOG ISPITIVANJA**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu optuženog da se ponovo pozove svjedok Harry Koning radi daljeg unakrsnog ispitivanja", podnesenom 13. decembra 2010. (dalje u tekstu: Zahtjev), te ovim donosi odluku po tom podnesku.

I. Kontekst i argumentacija

1. Dana 24. septembra 2009. optuženi je razgovarao sa svjedokom potpukovnikom Harryem Koningsom (dalje u tekstu: svjedok) u Pritvorskoj jedinici Ujedinjenih nacija u prisustvu članova svog tima odbrane i predstavnika Tužilaštva (dalje u tekstu: tužilaštvo).¹ Pravni saradnik optuženog, g. Peter Robinson, tokom sastanka vodio je bilješke na kojima se zasniva povjerljiv izvještaj o razgovoru koji je pripremio g. Robinson za optuženog (dalje u tekstu: Izvještaj).²

2. Tokom unakrsnog ispitivanja svjedoka 7. decembra 2010. optuženi je pokušao da ga suoči sa izjavama koje su navodno date tokom razgovora i inkorporirane u Izvještaj. Suočavajući svjedoka sa jednom takvom izjavom, optuženi ga je pitao da li mu može potvrditi da je "legitimno koristiti artiljeriju i minobacače da bi se zastrašio neprijatelj".³ Predsjedavajući sudija upitao je optuženog kamo smjera s tim pitanjem, napomenuvši da svjedok nije pravni stručnjak, i izjavio da ako optuženi postavlja takva pitanja, neće se moći tužiti na to da nema dovoljno vremena za unakrsno ispitivanje.⁴

3. Nakon što mu je postavljeno više pitanja o tome što je navodno kazao u razgovoru, svjedok se usprotivio daljem odgovaranju na pitanja bez da mu se omogući da pročita Izvještaj.⁵ Na zahtjev g. Robinsona, Vijeće je zamolilo svjedoka da tokom pauze pročita Izvještaj, nakon čega se optuženi mogao da svjedoku postavlja pitanja s tim u vezi.⁶ Premda

¹ Zahtjev, par. 2.

² Zahtjev, par. 2-3.

³ Pretres, 7. decembar 2010., T. 9318.

⁴ Pretres, 7. decembar 2010., T. 9319.

⁵ Pretres, 7. decembar 2010., T.9322-9333.

⁶ Pretres, 7. decembar 2010., T.9331.

se Vijeće složilo sa svjedokom da nije fer da se od njega zahtijeva da odgovara na pitanja o izjavama koje je možda dao prilikom obavljanja razgovora, ali kojih se ne sjeća i o kojima ne posjeduje nikakve zabilješke, Vijeće je svejedno ponovilo svoju molbu.⁷ Međutim, nakon pauze, optuženi nije postavio nikakva pitanja svjedoku u vezi sa izjavama koje je eventualno dao tokom razgovora.

4. U Zahtjevu, optuženi traži od Vijeća da naloži svjedoku da ponovo pristupi Sudu radi daljeg unakrsnog ispitivanja.⁸ On tvrdi da mu je onemogućeno da ispituje svjedoka o izjavama koje je ovaj dao prilikom razgovora, sadržanim u Izvještaju, a koje su bile nepodudarne s njegovim iskazom ili bi bile potkrijepile tezu odbrane, s obzirom na odluke Vijeća.⁹ Optuženi isto tako tvrdi da je bio onemogućen u tome da dobije dokaze koji bi bili nepodudarni s drugim dokazima u vezi s granatiranjem pijace Markale 28. avgusta 1995. (dalje u tekstu: incident granatiranja pijace Markale) uslijed vremenskog ograničenja koje mu je za njegovo unakrsno ispitivanje nametnulo Vijeće.¹⁰ Optuženi nadalje tvrdi da je onemogućen u dobivanju dokaza o šest izjava koje se tiču legitimnih vojnih ciljeva zato jer je predsjedavajući sudija presudio da svjedok nije došao da svjedoči kao pravni stručnjak.¹¹ Naposljetku, optuženi tvrdi da su vremenska ograničenja nametnuta za unakrsno ispitivanje bila nerazumna kad se uzme u obzir opseg svjedokovog svjedočenja.¹²

5. Dana 17. decembra 2010. tužilaštvo je podnijelo "Odgovor tužilaštva na Zahtjev Radovana Karadžića da se ponovo pozove svjedok Harry Konings radi daljeg unakrsnog ispitivanja" (dalje u tekstu: Odgovor) u kojem se protivi zahtjevima optuženog. Tužilaštvo tvrdi da iako je Vijeće izrazilo zabrinutost zbog načina na koji je optuženi tražio da se koristi Izvještaj, Vijeće ga niti u jednom trenutku nije onemogućivalo da ispituje o izjavama sadržanim u tom izvještaju.¹³ Tužilaštvo takođe tvrdi da ponovno pozivanje svjedoka nije opravdano jer optuženi nije uspio da pokaže da postoje suštinske nepodudarnosti između tih izjava i svjedokovog iskaza.¹⁴ Tužilaštvo nadalje tvrdi da optuženi nije bio onemogućen u izvođenju dokaza u vezi sa legitimnim vojnim ciljevima i da on griješi miješajući napomenu

⁷ Pretres, 7. decembar 2010., T.9332.

⁸ Zahtjev, par. 1, 19.

⁹ Zahtjev, par. 6.

¹⁰ Zahtjev, par. 7.

¹¹ Zahtjev, par. 4, 16.

¹² Zahtjev, par. 18.

¹³ Odgovor, par. 8.

¹⁴ Odgovor, par. 9. Tužilaštvo nadalje tvrdi da optuženi zapravo jest suočio svjedoka sa jednom od šest izjava, naime da svjedok "nije vidio nesrazmjerne napade Srba za vrijeme svog boravka u Sarajevu".

Vijeća da svjedok nije "pravni stručnjak" sa sudskim rješenjem da ne može postavljati činjenična pitanja koja se tiču legitimnih vojnih ciljeva.¹⁵ Naposljetku, tužilaštvo interpretira treći prigovor optuženog kao zahtjev za preispitivanje odluke Vijeća o količini vremena koje je optuženi imao na raspolaganju za unakrsno ispitivanje ovog svjedoka i tvrdi da je optuženi propustio da pokaže da postoji jasna greška u rasuđivanju, ili da mu je nanesena bilo kakva šteta time što nije izveo dokaze koje je želio, pa prema tome ne postoji osnov za preispitivanje.¹⁶

II. Mjerodavno pravo

6. Pravilo 89 Pravilnika u relevantnom dijelu nalaže:

(B) U slučajevima koji nisu predviđeni u ovom poglavlju, vijeće primjenjuje pravila o dokazima koja najviše idu u prilog pravičnom odlučivanju o stvari koja se nalazi pred vijećem i koja su u duhu Statuta i opštih pravnih načela.

(C) Vijeće može prihvatiti bilo koji relevantan dokaz za koji smatra da ima dokaznu vrijednost.

7. Pravilo 90(F) Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik) nalaže sljedeće:

Pretnosno vijeće vrši kontrolu nad načinom i redoslijedom ispitivanja svjedoka i izvođenja dokaza kako bi se:

- (i) ispitivanje i izvođenje dokaza učinilo efikasnim za utvrđivanje istine; i
- (ii) izbjeglo nepotrebno trošenje vremena.

8. Kako bi utvrdilo postoji li dovoljna osnova za ponovno pozivanje svjedoka, Vijeće mora razmotriti da li je strana koja traži njegovo pozivanje pokazala da postoji valjan razlog da se svjedok ponovno pozove.¹⁷ Pritom Vijeće mora uzeti u obzir svrhu ponovnog pozivanja svjedoka, kao i opravdanje koje stranka podnositelj pruža za to što nije relevantne dokaze od

¹⁵ Odgovor, par. 11.

¹⁶ Odgovor, par. 12, 14.

¹⁷ *Tužilac protiv Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-T, Odluka po zahtjevu tužiteljstva da se ponovno pozove Marko Rajčić, 24. travanj 2009., (dalje u tekstu: Odluka u predmetu Gotovina), par. 10; *Tužilac protiv Bogosore i drugih*, predmet br. ICTR-98-41-T, Odluka po zahtjevu odbrane da se pozove svjedok tužilaštva OAB radi unakrsnog ispitivanja, 19. septembar 2005. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Bogosora*), par. 2.

svjedoka dobila tokom njegovog prvog svjedočenja.¹⁸ Nadalje, pravo na suđenje bez nepotrebnog odlaganja, kao i briga za očuvanjem sudske ekonomičnosti, nalažu da se zahtjev za ponovno pozivanje svjedoka odobrava samo onda kada je riječ o dokazima koji imaju značajnu dokaznu vrijednost i koji nisu kumulativne naravi.¹⁹ Ako se svjedok poziva kako bi se ukazalo na neke nepodudarnosti između svjedokovog iskaza i njegovih ili njenih kasnijih izjava, strana koja podnosi zahtjev mora pokazati da joj je uslijed nemogućnosti da svjedoka suoči sa tim nepodudarnostima nanescena šteta.²⁰ Svjedok se neće ponovno pozivati ako nema potrebe da obrazlaže nepodudarnosti zato što su one minorne ili je njihova priroda razumljiva sama po sebi.²¹

9. Vijeće isto tako podsjeća da je standard za preispitivanje neke odluke, koji je postavilo Žalbeno vijeće, taj da "vijeće ima inherentno diskreciono ovlaštenje da preispituje ranije donete interlokutorne odluke u izuzetnim slučajevima 'ako se pokaže očigledna greška u rezonovanju ili ako je to potrebno kako bi se sprečila nepravda'".²²

III. Diskusija

10. Kao što se gore podrobno navodi, svjedoku je tokom svjedočenja dostavljena kopija Izvještaja i zamoljen je da ga pregleda tokom jedne od pauza u suđenju u očekivanju da mu optuženi u nastavku svjedočenja, po isteku pauze, s tim u vezi postavlja pitanja. Međutim, optuženi naposljetku nije svjedoku postavio nikakva pitanja koja bi se odnosila na Izvještaj. U svom Zahtjevu optuženi tvrdi da se Vijeće složilo sa svjedokom koji nije htio odgovarati ni na kakva pitanja u vezi s onim što je kazao tokom razgovora.²³ Međutim, zapravo je Vijeće zamolilo svjedoka da pročita Izvještaj i kazalo da optuženi nakon toga može da nastavi s pitanjima, što on nije učinio. Prema tome, suprotno tvrdnjama optuženog, Vijeće nije

¹⁸ Odluka u predmetu *Gotovina*, par. 10; Odluka u predmetu *Bogosora*, par. 2.

¹⁹ Odluka u predmetu *Gotovina*, par. 10; Odluka u predmetu *Bogosora*, par. 2.

²⁰ Odluka u predmetu *Bogosora*, par. 3.

²¹ Odluka u predmetu *Bogosora*, par. 3.

²² Odluka po zahtjevima optuženog za preispitivanje odluka o presuđenim činjenicama, 14. juni 2010. (dalje u tekstu: Odluka po zahtjevu za preispitivanjem), par. 12; citira se iz predmeta *Tužilac protiv Slobodana Miloševića i drugih*, predmet br. IT-02-54-AR108BIS.3, povjerljiva Odluka po zahtevu Srbije i Crne Gore za preispitivanje odluke Pretresnog veća od 6. decembra 2005., 6. april 2006., par. 25, fusnota 40 (citira se iz predmeta *Tužilac protiv Kajelijelija*, predmet br. ICTR-98-44-A, Presuda, 23. maj 2005., par. 203-204). V. takođe *Tužilac protiv Nindabahizija*, predmet br. ICTR-01-71-A, Odluka po "*Requetê d l'Appelant en Reconsideration de la Décision du 4 avril 2006 en Raison d'une Erreur Matérielle*", 14. juni 2006., par. 2.

²³ Zahtjev, par. 5.

onemogućilo optuženog da postavlja pitanja svjedoku o izjavama sadržanim u Izvještaju. To što je optuženi propustio da svjedoka u to vrijeme postavi takva pitanja ne može opravdati ponovno pozivanje svjedoka.

11. Vijeće nadalje smatra da nije onemogućilo optuženog u tome da postavi svjedoku činjenična pitanja koja se odnose na legitimne vojne ciljeve. Naprotiv, Vijeće je u svom komentaru reklo da bi optuženi trebao prilagoditi svoja pitanja iskazu svjedoka, koji nije pravni stručnjak i od koga se, prema tome, ne može očekivati da svjedoči o tome što bi iz pravne perspektive moglo da predstavlja legitimne vojne ciljeve.²⁴ Što se tiče tvrdnje optuženog da mu je onemogućeno da dobije nepodudarno svjedočenje od svjedoka o incidentu granatiranja pijace Markale, Vijeće smatra da on nije u Zahtjevu pokazao na koji je to način bio onemogućen da postavlja pitanja za koja sad kaže da ih je želio postaviti. Umjesto toga, on jednostavno tvrdi da je bio onemogućen da se bavi sa svih pet tema pomenutih u Zahtjevu zbog vremenskog ograničenja koje mu je nametnuto prilikom unakrsnog ispitivanja. Međutim, pored tri sata za koja je Vijeće utvrdilo da su dovoljna za unakrsno ispitivanje ovog svjedoka, Vijeće je prije svjedočenja dodijelilo optuženom još 33 minute kako bi završio s unakrsnim ispitivanjem. Štaviše, optuženi je zapravo ispitivao svjedoka o incidentu granatiranja pijace Markale.²⁵ Vijeće ne vidi zašto u vremenu koje mu je bilo na raspolaganju on nije uspio da svjedoku isto tako postavi pitanja u vezi s pomenutih pet tema.

12. Nadalje, Vijeće napominje da pet od šest izjava pomenutih u Zahtjevu u vezi sa legitimnim vojnim ciljevima, za koje optuženi tvrdi da su nepodudarne sa svjedokovim svjedočenjem ili da idu u prilog tezi odbrane, predstavljaju tvrdnje čisto pravne prirode, pa shodno tome svjedoka ne bi s njima niti trebalo suočavati. Preostala šesta izjava svjedoku je već bila predočena tokom unakrsnog ispitivanja.²⁶ Prema tome, dokazi koje optuženi sada želi da dobije pozivajući svjedoka da ponovo svjedoči nemaju "značajnu dokaznu vrijednost" i po prirodi su kumulativni. Iz gore navedenih razloga, Vijeće smatra da optuženi nije uspio da pokaže valjan razlog za ponovno pozivanje svjedoka.

13. Vijeće takođe smatra da optuženi nije uspio da ispuni kriterije za preispitivanje odluke Vijeća da optuženom postavi trosatno ograničenje za unakrsno ispitivanje svjedoka. Ova odluka je u potpunosti u skladu s dužnostima Vijeća da upravlja postupkom i njegovom obavezom da na osnovu pravila 90(F) osigura ispitivanje svjedoka tokom kojeg se, između ostalog, neće

²⁴ Pretres, 7. decembar 2010., T. 9319.

²⁵ Pretres, 7. decembar 2010., T. 9372-9402.

²⁶ Pretres, 7. decembar 2010., T.9321-9322. Izjava sa kojom je svjedok već bio suočen glasi: "Nije vidio nikakve nesrazmjerne napade Srba dok je bio u Sarajevu."

gubiti vrijeme. U Zahtjevu optuženi tvrdi da je vremensko ograničenje bilo nerazumno zbog "opsega svjedokovog svjedočenja" i da mu "jednostavno nije bilo dato dovoljno vremena da prođe kroz sva pitanja koja je pripremio". Vijeće ponavlja da pri postavljanju vremenskih ograničenja za unakrsno ispitivanje Vijeće pažljivo analizira više faktora koji se tiču svjedočenja potencijalnog svjedoka, kao i procjenu optuženog koliko će mu vremena trebati da obavi ispitivanje.²⁷ Nadalje, Vijeće je dosada velikodušno dopuštalo optuženom da, kada je to smatralo primjerenim, koristi više vremena od utvrđenih ograničenja i zapravo je u konkretnom slučaju, kao što je gore navedeno, dozvolilo optuženom da iskoristi dodatne 33 minute za ispitivanje ovog svjedoka. Naposljetku, Vijeće smatra da, premda optuženi ima pravo da suoči svjedoka sa nepodudarnim izjavama, takvo pravo mora da se koristiti u okviru razumnih parametara koje je Vijeće postavilo za valjano vođenje suđenja. Prema tome, činjenica da optuženi nije uspio svjedoku postaviti sva pitanja koja je pripremio ne pokazuje da je vremensko ograničenje utvrđeno za unakrsno ispitivanje svjedoka bilo nerazumno, niti da je optuženom nanesena bilo kakva šteta.

IV. Dispozitiv

14. Iz navedenih razloga, na osnovu pravila 54, 89 i 90(H) Pravilnika, Vijeće ovim **ODBIJA** Zahtjev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 11. februara 2011.
U Hagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

²⁷ V. usmena odluka, pretres T.3903-3905. (21. juni 2010.).